

עיתון אישי – תוצר לדוגמה - עברית

פרטים אישיים

שם המפמ"ר:	חניטה לרנר
שם איש הקשר:	כתוב כאן את שם איש הקשר, בנוסף למפמ"ר אם יש כזה
תחום הדעת:	ספרות חמ"ד

עיתון אישי – תוצר לדוגמה

על פי דרישות המשימה, עליכם **להדגיש (Bold)** את המושגים המופיעים בטקסט המשימה.

בשל מגבלה טכנית, לא ניתן להדגיש את המושגים בתוצר לדוגמה. עם זאת, היעדר ההדגשה בתוצר לדוגמה אינו פוטר אתכם מהדרישה להדגיש את המושגים בעבודה שאתם מגישים.

9111

תשפ"ז

י"ד חשוון תשפ"ז 25/10/26

המחיר: 13.50 ש"ח כולל מע"מ
למנוי: 1234*

חדשות בית הספר

נורווגיה סוערת: אשת הבנקאי
נטשה את ביתה, ילדיה ובעלה –
ונעלמה באישון לילה

השערורייה בבית הלמר שמזעזעת את החברה הבורגנית: האם מדובר בהתמוטטות פתאומית או במחאה נגד מוסכמות החברה?

צרפו רכיב חזותי לכתבה החדשותית המרכזית :

- שם היצירה: רקדנית על הבמה (Danseuse sur Scène / L'Étoile)
- יוצר: אדגר דגה (Edgar Degas)
- מקור היצירה: מוזיאון ד'אורסה, פריז

תיאור הרכיב החזותי והקשרו לכתבה: לפניכם ציורו המפורסם של אדגר דגה, המתאר רקדנית בלט המבצעת תנועה מרהיבה על הבמה לעיני הצופים. הרכיב החזותי מחזק ומעמיק את הנאמר בכתבה החדשותית באמצעות ההקבלה ליצירה "בית בובות": הרקדנית המופיעה בציור מייצגת דמות שנועדה לרצות, לשעשע ולספק מענה לציפיות הקהל, בדיוק כפי שנורה הלמר נדרשה לשחק את תפקיד "הבובה" והרקדנית המשעשעת בביתו של טורוולד. ריקוד הטראנטלה הסוער של נורה במחזה, כמו גם הדמות בציור, ממחישים את הניגוד הדרמטי בין ההופעה החיצונית המלוטשת והמבוויימת לבין הכאב, חוסר החירות והדיכוי הפנימי שחוותה נורה בתוך המסגרת הבורגנית.

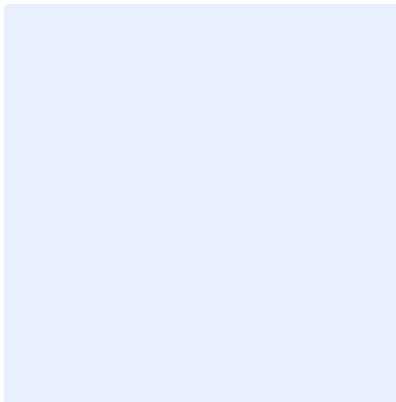
מאת שירה שלום

שמחה והדר שררו אמש בביתה של משפחת הלמר בעיירת היוקרה הנורווגית, בעוד בני הזוג חגגו את מינוי החדש והיוקרתו של אב המשפחה, טורוולד הלמר, לתפקיד מנהל הבנק המקומי. האירוע הנוצץ התרחש מיד לאחר נשף המסכות השנתי, שבו הופיעה נורה הלמר בריקוד הטראנטלה הסוער והלהיבה את הנוכחים. אולם, בשעות המאוחרות והשקטות של הלילה, התחלפה החגיגה בדרמה מטלטלת: נשמעה טריקת דלת עזת עוצמה שהרעידה את הרחוב השקט. נורה הלמר, רעייתו ואם שלוש ילדיהם הרכים, עזבה את הבית באישון לילה ונעלמה אל הבלתי נודע. אירוע דרמטי זה חשף לעיני כל את הקונפליקט (רנן, 1995, עמ' 4) העמוק והסוער שהתחולל מתחת לפני השטח בבית שנראה עד כה כמצג שווא של אושר בורגני מושלם. עדויות של מקורבים מצביעות על כך שהיחסים בין בני הזוג התערערו באופן חסר תקנה בעקבות חשיפתו של סוד כספי מן העבר וחוב שלקחה נורה בסתר כדי להציל את חי' בעלה. עד כה, התנהלותה של נורה בבית התאפיינה בציות מוחלט, בהסתרה ובמשחק תפקידים שהתאים לתפיסה של פטריארכיה (עבדלה, 2022) חברתית מקובלת במאה ה-19, שבה הבעל מנהל את הבית ואת הממון ואילו האישה משמשת כעיטור חזותי וכשעשוע. אולם, תגובתו של טורוולד לגילוי האמת – שדאג אך ורק לשמו הטוב – ניפצה את האשליה. עזיבתה הפתאומית והנחוושה של נורה הותירה את בעלה ואת ילדיהם ההמומים מול מציאות חדשה, מופקרים מול שאלות נוקבות לגבי עתיד המשפחה ומחיר החופש האישי.

מדור ספרותי פסיכולוגי

מחיר ההגשמה העצמית מול חובת האימהות: ניתוח דמותה של נורה (כותרת משנה): האם עזיבת הילדים היא אקט של אנוכיות, או צעד הכרחי להצלת הנפש והימנעות מהעברת טראומה בין-דורית? מאת שירה שלום

צרפו רכיב חזותי לכתבת המשנה (רשות):

אם החלטתם לצרף רכיב חזותי (לא חובה), ודאו שהוא מחזק את הנאמר בכתבה. כתבו הסבר מילולי קצר בנוגע לרכיב חזותי זה: מהו וכיצד הוא קשור בנושא כתבת המשנה. ציינו את מקורו של הרכיב החזותי (שם היוצר, שם היצירה, היכן פורסמה היצירה).

סיומו של המחזה "בית בובות" מאת הנריק איבסן מעמיד במרכזו דילמה מוסרית ונפשית מורכבת: עזיבתה הפתאומית של נורה את שלושת ילדיה הרכים. מחד גיסא, החברה הבורגנית תופסת את עזיבת הילדים כנטישה אכזרית, כהפרה בלתי נסלחת של הצו האימהי וכמעשה של אנוכיות צרופה. מאידך גיסא, ניתוח מעמיק של מניעיה של נורה מגלה כי היא פועלת מתוך הכרה כואבת בכך שבמצבה הנוכחי – כאישה שחיה בשקר, נפתסה כ"בובה" ואינה מכירה את עצמותה וזהותה – אין היא כשירה לחנך את ילדיה לאמת ולעצמאות.

להבנת דילמה זו תורמת במידה רבה הדמות המשנית (רנן, 1995, עמ' 8; תדמור, 1995) של האומנת אנה-מריה. אנה-מריה נאלצה בצעירותה לוותר על גידול בתה הביולוגית ולמסור אותה כדי לעבוד כאומנת ולזכות בביטחון כלכלי בסיסי. נוכחותה של אנה-מריה בבית הלמר משמשת כבבואה ומראה עבור נורה: היא מוכיחה כי הילדים יוכלו לגדול, להתפתח ולהיות שמחים גם בטיפול המסור והחם של אומנת אוהבת, ובבד בבד היא מחדדת את המחיר הכבד והוויתורים שנשים נדרשות לשלם בחברה פטריארכלית.

נורה מגיעה למסקנה כי הישארותה בבית המבוסס על העמדת פנים, זיוף וצביעות תגרום ל"הרעלת" נפשם של הילדים ותנחיל להם ערכים פגומים. לפיכך, עזיבתה – מרה וקשה ככל שתהיה – אינה נובעת מקלות דעת, אלא מתוך אחריות עמוקה והבנה כי זוהי הדרך היחידה למנוע מהם נזק פסיכולוגי ארוך טווח ולאפשר לה עצמה להפוך לאדם שלם.

דבר העורך

הזכות לחירות, חובת האמת ומחיר הבחירה האישית

טריקת הדלת המהדהדת בסיום המחזה "בית בובות" מאת הנריק איבסן – וכעת בסימום של גיליון זה – אינה רק אירוע עלילתי דרמטי, אלא תביעה נוקבת לבחון מחדש את יסודות הקיום האנושי, המוסרי והאמוני שלנו. במהלך העבודה על הגיליון, העמקת העיון במושג הספרותי מוטיב הבובה והתנפצותו הדרמטית סייעו לי לגלות תובנה אישית מעמיקה: הוא הבהיר לי בצורה חד-משמעית כי אדם אינו יכול לבנות חיים של אמת, אמונה ואחריות מוסרית כאשר הוא שרוי בתפקיד של "בובה" פסיבית המנוהלת ומעוצבת בידי אחרים.

התובנה האישית שלי היא שחירות אמיתית אינה פריקת עול, קלות דעת או אנוכיות צרופה, אלא היא מהווה תנאי הכרחי ויסודי ללקיחת אחריות כנה, בוגרת ואמיתית על חיינו – כמו גם על חינוך דור העתיד. כאשר אדם חי בתוך מציאות של שקר, העמדת פנים וביטול עצמי מתמשך, הוא מנחיל דפוסים פגומים ומזיקים לסביבתו ולנגד עיני ילדיו.

הבחירה האמיצה והנחושה של נורה הלמר לטרוק את הדלת, לעזוב את הכלוב המזהב ולצאת לדרך עצמאית של בירור זהותה, גובה ממנה מחיר כאוב וכבד ממש. עם זאת, צעד קיצוני זה אינו רק סוף המחזה, אלא הוא מזמין אותנו כקוראים וכבני אדם להתבונן באופן נוקב ומעמיק בחיינו שלנו ולשאול את עצמנו: האם אנו פועלים מתוך בחירה חופשית, יושרה ואמת פנימית, או שמא אנו נכנעים לציפיות החברתיות, למוסכמות ולציות עיוור?

מושגים

1. כתבה חדשותית מרכזית – 2 מושגים
• קונפליקט (רן, 1995): מתבטא במתח בין האושר הבורגני המזויף בבית הלמר לבין הסוד הכספי והעיימות הדרמטי בין נורה לטורוולד.
• פטריארכיה (עבדלה, 2022): מתבטאת בשליטה הכלכלית והמעמדית המוחלטת של הבעל, בעוד האישה נדרשת לציית ולשמש כ"עיסור חזותי".
2. כתבת משנה – מושג אחד
• דמות משנית (רן, 1995; תדמור, 1995): האומנת אנה-מריה משמשת כדמות משנית המציבה מראה לנורה, ומוכיחה כי הילדים יוכלו לגדול בבטחה גם בלעדיה, מה שאיפשר לנורה לקבל את החלטתה.
3. דבר העורך – מושג/ערך ותרומתו לתובנה
• מוטיב הבובה (תדמור, 1995) וערך חירות האדם:
תרומה לתובנה: מוטיב הבובה והתנפצותו הבהירו כי אדם שחי בציות עיוור ובריטול עצמי אינו יכול לנהל חיים של אמת ואחריות מוסרית. הבנת המושג הובילה לתובנה שחירות פנימית ויושרה קודמות לנוחות חברתית וציות.

מקורות

1. אבדלה, אלסה (Abdella, Elsa). (2022). Escaping Home: A Feminist Study of Ibsen's A Doll's House.. מהימנות: בינונית-גבוהה. מדובר במאמר אקדמי מודרני ממאגר מחקרים.

<p>הניתוח נשען על תיאוריות פמיניסטיות מוכרות. (Peer Review/לרוב עבודת תזה או מאמר שנבדק בביקורת עמיתים במחקר הספרות.</p>	
<p>• רלוונטיות: גבוהה מאוד. המאמר עוסק במישרין במחזה "בית בובות" ומנתח אותו מנקודת מבט פמיניסטית. הוא מדויק מאוד לבחינת נושאים כמו יחסי הכוחות המגדריים, הפטריארכיה, ומניעה של נורה לעזוב את הבית.</p>	
<p>2. תדמור, חיה. (1995). התקבלות המחזה "בית בובות" לאיבסן. הפיקוח על הוראת הספרות, משרד החינוך. תאריך הפרסום, שם המקור, מקום הפרסום, מיקום בתוך המקור, מהימנות: גבוהה מאוד. חומר רשמי מטעם הפיקוח על הוראת הספרות במשרד החינוך, שנכתב על ידי מומחית לפדגוגיה ולספרות עבור מורים ותלמידים.</p>	
<p>• רלוונטיות: גבוהה מאוד. המקור עוסק ישירות ב"בית בובות" ובאופן שבו המחזה והמסרים שלו (כמו מוטיב הבובה והעמדת הפנים) התקבלו בציבור וביקורת. המקור מותאם ישר לדרישות תוכנית הלימודים בספרות.</p>	
<p>3. רנן, יעל. (1995). הדמויות בדרמה: עיון במחזה "בית בובות". ירושלים: הוצאת ספרים, עמ' 4–10. תאריך הפרסום, שם המקור, מקום הפרסום, מיקום בתוך המקור, מהימנות: גבוהה מאוד. ד"ר יעל רנן הייתה חוקרת ספרות ומתרגמת מוערכת. ניתוחיה נחשבים למקורות אקדמיים מוסמכים המשמשים בהוראה האקדמית והתיכונית בישראל.</p>	
<p>• רלוונטיות: גבוהה מאוד. המקור עוסק ספציפית בניתוח הדמויות במחזה "בית בובות" (נורה, טורוולד והפונקציה הדרמטית שלהם). הוא מספק בסיס ספרותי מדויק לקונפליקט המרכזי במחזה.</p>	
<p>שם המחבר/ים, תאריך הפרסום, שם המקור, מקום הפרסום, מיקום בתוך המקור, הסבר על מהימנות והרלוונטיות המקור</p>	
<p>שם המחבר/ים, תאריך הפרסום, שם המקור, מקום הפרסום, מיקום בתוך המקור, הסבר על מהימנות והרלוונטיות המקור</p>	
<p>שם המחבר/ים, תאריך הפרסום, שם המקור, מקום הפרסום, מיקום בתוך המקור, הסבר על מהימנות והרלוונטיות המקור</p>	
<p>שם המחבר/ים, תאריך הפרסום, שם המקור, מקום הפרסום, מיקום בתוך המקור, הסבר על מהימנות והרלוונטיות המקור</p>	
<p>שם המחבר/ים, תאריך הפרסום, שם המקור, מקום הפרסום, מיקום בתוך המקור, הסבר על מהימנות והרלוונטיות המקור</p>	
<p>שם המחבר/ים, תאריך הפרסום, שם המקור, מקום הפרסום, מיקום בתוך המקור, הסבר על מהימנות והרלוונטיות המקור</p>	